

Bryssel, 20. marraskuuta 2025
(OR. en)

15738/25
ADD 1

ECOFIN 1569
FISC 333
UD 280
ENV 1258
CLIMA 551
DELECT 177

SAATE

Lähetäjä:	Euroopan komission pääsihteeri, allekirjoittajana johtaja Martine DEPREZ
Saapunut:	20. marraskuuta 2025
Vastaanottaja:	Thérèse BLANCHET, Euroopan unionin neuvoston pääsihteeri
Kom:n asiak. nro:	C(2025) 7845 final
Asia:	LIITTEET asiakirjaan Komission delegeoitu asetus (EU) .../... Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2023/956 täydentämisestä täsmentämällä edellytykset todentajien akkreditoinnin myöntämiselle, akkreditoitujen todentajien tarkastuksille ja valvonnalle, akkreditoinnin peruuttamiselle sekä akkreditointielinten vastavuoroiselle tunnustamiselle ja vertaisarvioinnille

Valtuuskunnille toimitetaan oheisena asiakirja C(2025) 7845 final Liitteet 1 ja 2.

Liite: C(2025) 7845 final Liitteet 1 ja 2

EUROOPAN
KOMISSIO

Bryssel 20.11.2025
C(2025) 7845 final

ANNEXES 1 to 2

LIITTEET

asiakirjaan

Komission delegoitu asetus (EU) .../...

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2023/956 täydentämisestä täsmentämällä edellytykset todentajien akkreditoinnin myöntämiselle, akkreditoitujen todentajien tarkastuksille ja valvonnalle, akkreditoinnin peruuttamiselle sekä akkreditointielinten vastavuoroiselle tunnustamiselle ja vertaisarvioinnille

LIITE I – Akkreditoinnin pätevyysalue

CBAM:n piiriin kuuluvan toimintojen ryhmän nro	Akkreditoinnin pätevyysalue	Asetuksen (EU) 2018/2067 liitteen I mukaiset toimintojen ryhmät
<i>Yhdistetty tavaraluokka</i>		
I	Kalsinoitu savi Sementtiklinkkeri Sementti Aluminaattisementti	1 a, 1 b, 6, 98
II	Vety Ammoniakki	1 a, 1 b, 8, 98
III	Typpihappo	1 a, 1 b, 9, 98
IV	Urea (virtsa-aine) Seoslannoitteet	1 a, 1 b, 98
V	Sintrattu malmi Harkkorauta Suorapelkistetty rauta (DRI) Raakateräs	1 a, 1 b, 3, 98
VI	Ferroseokset (FeMn, FeCr, FeNi)	1 a, 1 b, 4, 98
VII	Muokkaamaton alumiini	1 a, 1 b, 4, 5, 98
VIII	Rauta- ja terästuotteet Alumiinituotteet	1 a, 1 b, 4, 98
<i>Muut toiminnot</i>		
L	Hiilidioksidin talteenotto, hyödyntäminen ja varastointi (CCUS)	10, 11
LI	Unionin tullialueelle tuotu sähkö	–
LII	Epäsuorat päästöt	–

LIITE II – Todentajia koskevat vaatimukset

1. TODENTAJIEN PÄTEVYYSVAATIMUKSET

1.1 Pätevyysprosessi, pätevyyskriteerit ja toiminnan seuranta

1.1.1 Jatkuvaa pätevyyttä koskeva prosessi

Todentajan on otettava käyttöön, dokumentoitava ja toteutettava pätevyysprosessi ja ylläpidettävä sitä sen varmistamiseksi, että kaikki henkilöstön jäsenet, joille on uskottu todentamistoimia, ovat päteviä suorittamaan heille uskottut tehtävät.

Todentajan on ensimmäisessä kohdassa tarkoitettua pätevyysprosessia varten otettava käyttöön, dokumentoitava ja toteutettava seuraavat pätevyyskriteerit ja ylläpidettävä niitä:

- a) yleiset pätevyyskriteerit kaikille todentamistoimia suorittaville henkilöstön jäsenille;
- b) erityiset pätevyyskriteerit kullekin todentamistoimia suorittavalle henkilöstön jäsenelle, erityisesti CBAM:n johtavalle auditoijalle, CBAM:n auditoijalle, riippumattomalle katselmoijalle ja todentamiseen osallistuvalla teknisellä asiantuntijalle;
- c) menetelmä, jolla varmistetaan kaikkien todentamistoimia suorittavien henkilöstön jäsenten jatkuva pätevyys ja heidän toimintansa säännöllinen arviointi;
- d) prosessi, jolla varmistetaan todentamistoimia suorittaville henkilöstön jäsenille jatkuva koulutus;
- e) prosessi, jolla varmistetaan se, kuuluuko todentamistoimeksianto todentajan akkreditoinnin pätevyysalueeseen ja onko todentajalla pätevyys, henkilöstö ja resurssit, joita tarvitaan todentajaryhmän valitsemiseen ja todentamistoimien saattamiseen loppuun vaaditussa aikataulussa.

Toisen kohdan b alakohdassa mainitut pätevyyskriteerit määritetään erikseen kullekin akkreditoinnin pätevyysalueelle, jolla kyseiset henkilöstön jäsenet suorittavat todentamistoimia.

Arvioidessaan henkilöstön jäsenten pätevyyttä toisen kohdan c alakohdan mukaisesti todentajan on arvioitava pätevyyttä toisen kohdan a ja b kohdassa esitettyihin pätevyyskriteereihin nähden.

Toisen kohdan e alakohdassa tarkoitettuun prosessiin on myös sisällytettävä prosessi sen arvioimiseksi, onko todentajaryhmällä tarvittava pätevyys ja henkilöstö, jotta se voi suorittaa todentamistoimet tietyn toiminnanharjoittajan osalta.

Todentajan on laadittava yleiset ja erityiset pätevyyskriteerit, jotka ovat 1.2, 1.3 ja 1.4 jaksossa tarkoitettujen vaatimusten mukaiset.

1.1.2 Seuranta ja arviointi

Todentajan on seurattava todentamistoimiin osallistuvan henkilöstön suoriutumista säännöllisesti ja vähintään vuosittain, jotta varmistetaan, että henkilöstöllä on edelleen tehtäviensä suorittamiseen tarvittavat taidot ja tiedot.

Todentajan on arvioitava CBAM:n johtavan auditoijan ja CBAM:n auditoijan pätevyys ja suoriutuminen.

Todentajan on tarvittaessa seurattava näitä auditoijia toiminnanharjoittajan päästöselvityksen toimipaikassa tehtävän todentamisen aikana sen määrittämiseksi, täyttävätkö he pätevyyskriteerit.

Jos henkilöstön jäsen ei pysty osoittamaan, että hänelle määrättyä tehtävää koskevat pätevyyskriteerit täyttyvät kaikilta osin, todentajan on määritettävä ja järjestettävä tarvittava lisäkoulutus tai valvottu työharjoittelu. Todentajan on valvottava kyseistä henkilöä kunnes tämä osoittaa tyydyttävällä tavalla todentajalle täyttävänsä pätevyyskriteerit.

Todentajan on nimettävä kuhunkin yksittäiseen toimeksiantoon liittyvien todentamistoimien riippumatonta katselmointia varten riippumaton katselmoija, joka ei kuulu todentajaryhmään.

1.2 CBAM:n auditoijien pätevyysvaatimukset

Todentajan on koottava jokaista todentamistoimeksiantoa varten todentajaryhmä, joka koostuu yhdestä CBAM:n johtavasta auditoijasta ja sopivasta määrästä CBAM:n auditoijia ja joka pystyy suorittamaan 2 jaksossa tarkoitetut todentamistoimet.

CBAM:n johtavan auditoijan on täytettävä CBAM:n auditoijaa koskevat pätevyysvaatimukset ja hänen on osoitettava pystyvänsä kommunikoidaan tehokkaasti englanniksi.

Kullakin CBAM:n auditoijalla on oltava tarvittava pätevyys arvioida tarkkailusuunnitelmia ja todentaa toiminnanharjoittajien päästöselvitykset asetuksen (EU) 2023/956, täytäntöönpanoasetuksen (EU) XX/XX [*Julkaisutoimisto: lisätään viittaus asiakirjaan C(2025)8151*], tämän asetuksen ja täytäntöönpanoasetuksen (EU) XX/XX [*Julkaisutoimisto: lisätään viittaus asiakirjaan C(2025)8150*] mukaisesti.

Tätä tarkoitusta varten CBAM:n auditoijalla on oltava vähintään:

- a) tietämys tämän asetuksen, asetuksen (EU) 2023/956, täytäntöönpanoasetuksen (EU) XX/XX [*Julkaisutoimisto: lisätään viittaus asiakirjaan C(2025)8151*] ja täytäntöönpanoasetuksen (EU) XX/XX [*Julkaisutoimisto: lisätään viittaus asiakirjaan C(2025)8150*] mukaisesta akkreditoinnista, todentamistoimista ja tuotesidonnaisten päästöjen tarkkailusta ja laskemisesta, täytäntöönpanoasetuksen (EU) XX/XX [*Julkaisutoimisto: lisätään viittaus asiakirjaan C(2025)8152*] mukaisen päästöoikeuksien maksuttoman jakamisen kannalta merkityksellisten tietojen keräyksestä, seurannasta ja raportoinnista sekä muusta sovellettavasta lainsäädännöstä, yhdenmukaistetuista standardeista ja ohjeista;
- b) tietoa ja kokemusta tietojen tarkastuksesta, mukaan luettuina:
 - 1) tietojen tarkastusmenetelmät, olennaisuustason soveltaminen ja virheiden olennaisuuden arviointi;
 - 2) luontaisten riskien ja kontrolliriskien analysointi;
 - 3) otantatekniikat, jotka liittyvät tietojen otantaan ja kontrollitoimien tarkastamiseen;
 - 4) tietojen ja tietojärjestelmien, tietotekniikkajärjestelmien, tietovirtojen hallintatoimien, kontrollitoimien, kontrollijärjestelmien sekä kontrollitoimia koskevien menettelyjen arvioiminen;
- c) valmius suorittaa toimia, jotka liittyvät 13 artiklassa edellytettyyn toiminnanharjoittajan päästöselvityksen todentamiseen;
- d) tiedot ja kokemus alakohtaisista tarkkailuun ja raportointiin liittyvistä teknisistä näkökohdista, jotka liittyvät siihen liitteessä I tarkoitettuun toimintojen ryhmään, jota CBAM:n auditoijan suorittama todentaminen koskee.

Lisäksi todentajaryhmään on kuuluttava vähintään yksi CBAM:n auditoija, jolla on

- a) valmius kommunikoida hyvin kielellä, jota tarvitaan toiminnanharjoittajan toimittamien tietojen tarkastelemiseen;
- b) tarvittava tekninen pätevyys ja ymmärrys, jotta hän voi arvioida tarkkailuun ja raportointiin liittyvät tekniset näkökohdat, jotka liittyvät erityisesti tässä liitteessä tarkoitettuihin laitoksen toimintoihin;
- c) jos todentaja todentaa unionin tullialueelle tuotua sähköä koskevia tietoja, tarvittava tekninen pätevyys ja ymmärrys, jonka perusteella henkilö pystyy arvioimaan vaaditut todisteet siitä, että asetuksen (EU) 2023/956 liitteessä IV olevan 5 jakson ensimmäisen kohdan a–d alakohdassa vahvistetut edellytykset täyttyvät;

- d) jos todentaja todentaa sellaisia tavaroita koskevia tietoja, joita ei ole lueteltu asetuksen (EU) 2023/956 liitteessä II, tarvittava tekninen pätevyys ja ymmärrys, jonka perusteella henkilö pystyy arvioimaan vaaditut todisteet siitä, että asetuksen (EU) 2023/956 liitteessä IV olevassa 6 jaksossa vahvistetut edellytykset täyttyvät.

1.3 Riippumattomien katselmoijien pätevyysvaatimukset

Riippumattomalla katselmoijalla on oltava asianmukaiset valtuudet katselmoida todentamisraportin luonnosta ja sisäisiä todentamisasiakirjoja 2.15 jakson mukaisesti.

Riippumattoman katselmoijan on täytettävä 1.2 jaksossa tarkoitettut CBAM:n auditoijaa koskevat pätevyysvaatimukset ja pystyttävä kommunikoimaan tehokkaasti englanniksi.

Riippumattomalla katselmoijalla on oltava tarvittava pätevyys seuraavien toimien suorittamiseen:

- a) toimitettujen tietojen analysointi tietojen kattavuuden ja eheyden varmistamiseksi;
- b) puuttuvien tietojen tiedustelu ja ristiriitaisten tietojen kyseenalaistaminen;
- c) tietoketjujen tarkastaminen sen arvioimiseksi, ovatko sisäiset todentamisasiakirjat täydellisiä ja sisältävätkö ne riittävät tiedot todentamisraportin luonnoksen päätelmien tueksi.

1.4 Teknisten asiantuntijoiden osallistuminen todentamiseen

Suorittaessaan todentamistoimia todentaja voi käyttää teknisiä asiantuntijoita saadakseen yksityiskohtaista tietoa ja alakohtaista asiantuntemusta, jota tarvitaan CBAM:n auditoijien tueksi näiden suorittaessa todentamistoimiaan. Jos riippumattomalla katselmoijalla ei ole vaadittua pätevyyttä arvioida tiettyä seikkaa arviointiprosessissa, todentajan on pyydettävä tukea todentamiseen osallistuvalla tekniseltä asiantuntijalta.

Todentamiseen osallistuvalla teknisellä asiantuntijalla on oltava tarvittava pätevyys ja asiantuntemus, jotta tämä voi tukea tehokkaasti CBAM:n auditoijia tai tarvittaessa riippumatonta katselmoijaa sen asiasisällön osalta, jota varten tällaisen asiantuntijan tietoa ja asiantuntemusta kaivataan. Todentamiseen osallistuvalla teknisellä asiantuntijalla on lisäksi oltava riittävä ymmärrys 1.2 jakson neljännen kohdan a, b ja c alakohdassa tarkoitetuista seikoista.

Todentamiseen osallistuvan teknisen asiantuntijan on suoritettava määritetyt tehtävät riippumattoman katselmoijan tai sen todentajaryhmän, jossa tekninen asiantuntija toimii, CBAM:n auditoijien ohjauksessa ja näiden täydellä vastuulla.

1.5 Todentamistoimia koskevat menettelyt

1.5.1 Todentamistoimia koskevat menettelyt ja prosessit

Todentamistoimien on oltava seuraavien yhdenmukaistettujen standardien mukaisia:

- EN ISO/IEC 17029:2019 Vaatimustenmukaisuuden arviointi. Yleiset periaatteet ja validointi- ja todentamiselimiä koskevat vaatimukset (ISO/IEC 17029:2019)¹.

Ensimmäisessä kohdassa tarkoitettujen yhdenmukaistetun standardin lisäksi todentamistoimet on dokumentoitava ja toteutettava ja niitä on ylläpidettävä 2 jaksossa säädettyjen menettelyjen ja prosessien mukaisesti.

¹ Viitattu akkreditointia ja vaatimustenmukaisuuden arviointia koskevista yhdenmukaistetuista standardeista 3 päivänä joulukuuta 2020 annetun komission täytäntöönpanopäätöksen (EU) 2020/1835 (EUVL L 408, 4.12.2020, s. 6) liitteessä II.

1.5.2 Laadunhallintajärjestelmä

Todentajien on perustettava, dokumentoitava ja pantava täytäntöön laadunhallintajärjestelmä, jolla varmistetaan menettelyjen ja prosessien johdonmukainen kehittäminen, täytäntöönpano, parantaminen ja tarkistaminen 1.5.1 jaksossa tarkoitetun yhdenmukaistetun standardin mukaisesti, ja ylläpidettävä sitä.

1.5.3 Lisämenettelyt

Edellä 1.5.1 jaksossa tarkoitetun yhdenmukaistetun standardin lisäksi todentajien on otettava käyttöön seuraavat menettelyt, prosessit ja järjestelyt:

- a) prosessi ja viestintäpolitiikka, joita noudatetaan viestinnässä toiminnanharjoittajan ja muiden asiaan liittyvien tahojen kanssa;
- b) riittävät järjestelyt hankittujen tietojen luottamuksellisuuden varmistamiseksi;
- c) prosessi muutoksenhakujen käsittelemiseksi;
- d) prosessi valitusten käsittelemiseksi (mukaan luettuna alustava aikataulu);
- e) prosessi tarkistetun todentamisraportin antamiseksi siinä tapauksessa, että todentamisraportissa tai toiminnanharjoittajan päästöselvityksessä on havaittu virheen jälkeen, kun todentaja on toimittanut todentamisraportin toiminnanharjoittajalle;
- f) menettely tai prosessi todentamistoimen ulkoistamiseksi muille organisaatioille;
- g) menettely tai prosessi, jolla varmistetaan, että todentaja ottaa täyden vastuun sopimussuhteisten työntekijöiden suorittamista todentamistoimista;
- h) prosessit, joilla varmistetaan 1.5.2 jaksossa tarkoitetun laadunhallintajärjestelmän moitteeton toiminta, mukaan lukien prosessit
 - 1) hallintajärjestelmän arvioimiseksi vähintään kerran vuodessa siten, että arviointien välillä on enintään 15 kuukautta;
 - 2) sisäisten tarkastusten suorittamiseksi vähintään kerran vuodessa siten, että niiden välillä on enintään 15 kuukautta.

1.6 Tietojen säilyttäminen ja ilmoittaminen

Todentajan on säilytettävä ja hallinnoitava tietoja, joilla osoitetaan tämän asetuksen noudattaminen, myös henkilöstönsä pätevyyden ja puolueettomuuden osalta.

Todentajan on säännöllisin väliajoin asetettava tiedot toiminnanharjoittajan ja muiden asiaan liittyvien tahojen saataville 1.5.1 jaksossa tarkoitetun yhdenmukaistetun standardin mukaisesti.

Todentajan on varmistettava todentamisen aikana hankittujen tietojen luottamuksellisuus 1.5.1 jaksossa tarkoitetun yhdenmukaistetun standardin mukaisesti.

1.7 Puolueettomuus ja riippumattomuus

1.7.1 Yleiset periaatteet

Todentajan on oltava riippumaton toiminnanharjoittajasta, asetuksen (EU) 2023/956 11 artiklan 1 kohdan mukaisesti nimetyistä toimivaltaisista viranomaisista ja komissiosta. Todentajan on myös oltava puolueeton suorittaessaan todentamistoimiaan, ja sen on suoritettava todentaminen yleisen edun mukaisesti.

Riippumattomuuden ja puolueettomuuden varmistamiseksi todentaja tai mikään saman oikeushenkilön osa ei saa olla toiminnanharjoittaja, toiminnanharjoittajan omistaja tai

toiminnanharjoittajan omistuksessa; todentajalla ei myöskään saa olla toiminnanharjoittajan kanssa kanssakäymistä, joka voisi vaikuttaa todentajan itsenäisyyteen tai riippumattomuuteen.

Todentajien organisaation on oltava sellainen, että näiden tasapuolisuus, riippumattomuus ja puolueettomuus varmistetaan. Tämän asetuksen soveltamiseksi sovelletaan 1.5.1 jaksossa tarkoitetun yhdenmukaistetun standardin asiaa koskevia vaatimuksia.

Todentajat eivät saa toteuttaa todentamistoimia sellaisen toiminnanharjoittajan osalta, joka aiheuttaisi kohtuuttoman riskin niiden riippumattomuudelle tai johon liittyen niillä on eturistiriita. Todentaja ei saa käyttää päästöselvityksen todentamisessa henkilöstöä tai sopimussuhteisia työntekijöitä, joiden käyttö aiheuttaa todellisen tai mahdollisen eturistiriidan. Todentajan on myös varmistettava, että henkilöstön tai organisaatioiden toimet eivät vaikuta todentamisen luottamuksellisuuteen, tasapuolisuuteen, riippumattomuuteen ja puolueettomuuteen. Tätä varten todentajan on seurattava puolueettomuuteen kohdistuvia riskejä ja toteutettava asianmukaiset toimet näihin riskeihin puuttumiseksi.

1.7.2 Kohtuuton riski

Puolueettomuuteen kohdistuvan kohtuuttoman riskin tai eturistiriidan katsotaan syntyneen esimerkiksi, jos todentaja tai mikä tahansa saman oikeushenkilön osa tarjoaa

- a) konsulttipalveluja tarkkailusuunnitelmassa kuvatus tarkkailu- ja raportointiprosessin osan kehittämistä varten, mukaan luettuina tarkkailumenetelmien kehittäminen, päästöselvityksen laatiminen tai tarkkailusuunnitelman laatiminen;
- b) teknistä tukea asetuksen (EU) 2023/956 mukaista päästöjen tai muiden merkityksellisten tietojen tarkkailua ja raportointia varten toteutetun järjestelmän kehittämiseksi tai ylläpitämiseksi.

1.7.3 Eturistiriidat

Eturistiriidan katsotaan syntyvän todentajan ja toiminnanharjoittajan välillä erityisesti seuraavissa tapauksissa:

- a) todentajan ja toiminnanharjoittajan välinen suhde perustuu yhteiseen omistajuuteen, yhteiseen hallintoon, yhteiseen liikkeenjohtoon tai henkilöstöön, yhteisiin resursseihin, yhteiseen rahoitukseen tai yhteisiin sopimuksiin tai markkinointiin;
- b) toiminnanharjoittaja on saanut 1.7.2 jakson a alakohdassa tarkoitettuja konsulttipalveluja tai 1.7.2 jakson b alakohdassa tarkoitettua teknistä tukea konsulttiorganisaatiolta, teknisen tuen organisaatiolta tai joltakin muulta organisaatiolta, jolla on todentajaan suhde, jonka perusteella todentajan puolueettomuus vaarantuu.

Ensimmäisen kohdan b alakohdan soveltamiseksi todentajan puolueettomuuden katsotaan vaarantuvan, jos todentajan ja konsulttiorganisaation, teknisen tuen organisaation tai muun organisaation suhde perustuu yhteiseen omistajuuteen, yhteiseen hallintoon, yhteiseen liikkeenjohtoon tai henkilöstöön, yhteisiin resursseihin, yhteiseen rahoitukseen, yhteisiin sopimuksiin tai markkinointiin sekä yhteiseen myyntipalkkion tai muiden uusien asiakkaiden hankkimista koskevien kannustimien maksamiseen.

1.7.4 Todentamistoimien ulkoistaminen

Todentajat eivät saa ulkoistaa riippumatonta katselmusta eikä todentamisraporttien laatimista tai antamista.

Jos todentajat ulkoistavat muita todentamistoimia, niiden on täytettävä 1.5.1 jaksossa tarkoitettussa yhdenmukaistetussa standardissa vahvistetut asiaankuuluvat vaatimukset. Todentajaa koskevat muun muassa seuraavat velvoitteet:

- a) sillä on oltava täysi vastuu todentamisesta ja todentamisraportista;
- b) sen on vaadittava ulkoistettua toimijaa toimittamaan riippumattomat todisteet siitä, että se täyttää 1.7.1, 1.7.2 ja 1.7.3 jakson vaatimukset;
- c) sen on hankittava toiminnanharjoittajalta suostumus ulkoistetun toimijan käyttöön; ja
- d) sillä on oltava asianmukaisesti dokumentoitu sopimus ulkoistetun toimijan kanssa.

1.7.5 Prosessi jatkuvan puolueettomuuden ja riippumattomuuden varmistamiseksi

Todentajien on otettava käyttöön, dokumentoitava, pantava täytäntöön ja ylläpidettävä prosessi, jolla varmistetaan todentajan, todentajan kanssa saman oikeushenkilön osien, 1.7.3 jaksossa tarkoitettujen organisaatioiden sekä henkilöstön ja sopimusluonteisten työntekijöiden jatkuva puolueettomuus ja riippumattomuus. Prosessiin on sisällyttävä mekanismi, jolla turvataan todentajan puolueettomuus ja riippumattomuus.

1.7.6 Saman laitoksen peräkkäiset todentamiset

Kun todentaja todentaa saman laitoksen kuin edellisenä vuonna, sen on arvioitava puolueettomuuteen kohdistuva riski ja toteutettava toimenpiteitä tällaisen riskin vähentämiseksi.

Jos CBAM:n johtava auditoija suorittaa viisi tietyn laitoksen vuotuista todentamista eikä kukaan muu CBAM:n johtava auditoija ole tänä aikana suorittanut kyseisen laitoksen vuotuista todentamista, kyseisen CBAM:n johtavan auditoijan on pidettävä kolmen perättäisen vuoden tauko todentamispalvelujen tarjoamisesta samalle laitokselle.

2. TODENTAMISTOIMIA KOSKEVAT VAATIMUKSET

2.1 Todentajan yleiset velvollisuudet

2.1.1 Todentamista koskevat yleiset velvollisuudet

Toiminnanharjoittajan päästöselvityksen todentamisprosessin on oltava tehokas ja luotettava väline, joka tukee laadunvarmistus- ja laadunvalvontamenettelyjä ja jonka myötä toiminnanharjoittaja voi parantaa päästöjen tarkkailua ja raportointia.

Käyttäjien on voitava luottaa todennettuun toiminnanharjoittajan päästöselvitykseen. Selvityksen on annettava totuudenmukainen kuva asioista, joita siinä ilmoitetaan kuvattavan tai voidaan kohtuudella olettaa kuvattavan.

Todentajan on suoritettava tässä jaksossa vaaditut todentamistoimet ja sovellettava täytäntöönpanoasetuksen (EU) XX/XX [*Julkaisutoimisto: lisätään viittaus asiakirjaan C(2025)8150*] mukaisia todentamisperiaatteita sekä laadittava todentamisraportti, jossa vahvistetaan kohtuullisella varmuudella, ettei toiminnanharjoittajan päästöselvityksessä ole olennaisia väärintulkintoja.

Todentajan on suunniteltava ja toteutettava todentaminen ammattimaisella kriittisyydellä ottaen huomioon, että jotkin seikat saattavat aiheuttaa sen, että toiminnanharjoittajan päästöselvityksen tietoihin sisältyy olennaisia väärintulkintoja.

2.1.2 Yleiset velvollisuudet todentamisen aikana

Todentamisen aikana todentajan on arvioitava,

- a) onko toiminnanharjoittajan päästöselvitys täydellinen ja täyttääkö se vaatimukset, jotka vahvistetaan täytäntöönpanoasetuksen (EU) XX/XX [*Julkaisutoimisto: lisätään viittaus asiakirjaan C(2025)8151*] liitteessä IV;
- b) onko toiminnanharjoittaja toiminut noudattaen laitoksen tarkkailusuunnitelmaa;
- c) sisältyykö toiminnanharjoittajan päästöselvityksen tietoihin olennaisia väärintulkintoja;
- d) voidaan toiminnanharjoittajan tietovirtojen hallintatoimien, kontrollijärjestelmän ja siihen liittyvien menettelyjen tueksi toimittaa tietoja, joilla voidaan parantaa niiden tarkkailun ja raportoinnin tuloksia.

Edellä olevan c alakohdan soveltamiseksi todentajan on saatava toiminnanharjoittajalta selkeät ja puolueettomat todisteet, jotka tukevat raportoituja tuotesidonnaisia päästöjä ja muita tuotettuihin tavaroihin liittyviä merkityksellisiä tietoja, ottaen huomioon kaikki muut toiminnanharjoittajan päästöselvityksessä esitetyt tiedot.

Jos todentaja havaitsee, että laitoksen tarkkailusuunnitelma ei ole täytäntöönpanoasetuksen (EU) XX/XX [*Julkaisutoimisto: lisätään viittaus asiakirjaan C(2025)8151*] mukainen, todentajan on toteutettava tarvittavat toimet 2.14 jakson mukaisesti.

2.2 Sopimusta edeltävät velvoitteet ja ajankäyttö

Ennen todentamistoimeksiannon hyväksymistä todentajalla on oltava asianmukainen ymmärrys toiminnanharjoittajan laitoksesta, ja sen on arvioitava, voiko se suorittaa todentamisen. Tätä tarkoitusta varten todentajan on ainakin

- a) arvioitava toiminnanharjoittajan toimittamat tiedot todentamisen laajuuden määrittämiseksi;
- b) arvioitava, kuuluuko todentamistoimeksianto sen akkreditoinnin pätevyysalueeseen;
- c) arvioitava, onko sillä tarvittava pätevyys, henkilöstö ja resurssit, jotta se voi valita todentajaryhmän, joka pystyy käsittelemään laitoksen kompleksisuutta, sekä pystyykö se saattamaan todentamistoimet onnistuneesti päätökseen vaaditussa aikataulussa;
- d) arvioitava, pystyykö se varmistamaan, että sen käytettävissä olevalla potentiaalisella todentajaryhmällä on tarvittava pätevyys ja tarvittavat henkilöt, jotta se pystyy suorittamaan todentamistoimet kyseisen laitoksen osalta;
- e) arvioitava riskit, jotka liittyvät siihen, että se ottaa suorittaakseen kyseisen toiminnanharjoittajan päästöselvityksen todentamisen tämän asetuksen mukaisesti;
- f) määritettävä kunkin pyydetyn todentamistoimeksiannon osalta aika, joka tarvitaan todentamisen asianmukaiseen suorittamiseen, ottaen huomioon laitoksen, tarkkailun ja todentamistoimeksiannon kompleksisuus.

Todentajan on varmistettava, että todentamissopimukseen sisältyy mahdollisuus veloittettavaan lisäaikaan sopimuksessa sovitun ajan lisäksi, jos lisäaika katsotaan tarpeelliseksi strategista analyysiä, riskianalyysiä tai muita todentamistoimia varten.

Todentajan on kirjattava todentamiseen varattu aika sisäisiin todentamisasiakirjoihin.

2.3 Toiminnanharjoittajilta saatavat tiedot

Ennen strategista analyysiä ja muissa todentamisvaiheissa todentajan on saatava toiminnanharjoittajalta kaikki seuraavat:

- a) täytäntöönpanoasetuksen (EU) XX/XX [*Julkaisutoimisto: lisätään viittaus asiakirjaan C(2025)8151*] liitteessä II olevan A.5 kohdan mukaisesti laaditun toiminnanharjoittajan tarkkailusuunnitelman viimeisin versio;
- b) asiaankuuluvat asiakirjat tai kuvaukset laitoksesta, menettelyistä ja prosesseista tai vuokaaviot, jotka on laadittu ja pidetty ajan tasalla tarkkailusuunnitelman ulkopuolella;
- c) tarvittaessa tiedot kaikista muutoksista, jotka laitokseen ja tarkkailusuunnitelmaan on tehty edellisen todentamisen jälkeen;
- d) tarvittaessa täytäntöönpanoasetuksen (EU) XX/XX [*Julkaisutoimisto: lisätään viittaus asiakirjaan C(2025)8151*] liitteessä II olevan A.6 kohdan mukaisesti laadittu toiminnanharjoittajan näytteenottosuunnitelma;
- e) todennettava toiminnanharjoittajan päästöselvitys;
- f) toiminnanharjoittajan päästöselvitys ja siihen liittyvä todentamisraportti edelliseltä raportointikaudelta, jos sen todentaja ei ollut sama;
- g) tarvittaessa tiedot siitä, miten toiminnanharjoittaja on korjannut poikkeamia tai käsitellyt parannussuosituksia, jotka on esitetty edellistä raportointikautta koskevassa todentamisraportissa;
- h) tarvittaessa sellaisiin tuotantopanoksiin (prekursoreihin) liittyvät todentamisraportit, joita käytetään mutta joita ei ole tuotettu kyseisessä laitoksessa;
- i) jos toimija on käyttänyt tuotantopanoksen (prekursorin) tosiasiallista tuotantoaikaa määrittääkseen raportointikauden, jonka aikana tuotantopanos (prekursori) on tuotettu, todisteet tosiasiallisesta tuotantoajasta;
- j) jos monimutkaisen tavaran tuotantoprosessissa on käytetty tietyn tyyppistä useista laitoksista saatua tuotantopanosta (prekursoria), kyseisen tuotantopanoksen (prekursorin) osalta käytettävät suorat, ja tapauksen mukaan epäsuorat, tuotesidonnaiset ominaispäästöt sekä tieto siitä, onko tuotesidonnaiset ominaispäästöt määritetty täytäntöönpanoasetuksen (EU) XX/XX [*Julkaisutoimisto: lisätään viittaus asiakirjaan C(2025)8151*] 14 artiklassa säädetyn oletusarvoisen menetelmän avulla vai laskemalla tietystä laitoksesta tai laitoksen osasta saadun tuotantopanoksen (prekursorin) tuotesidonnaiset päästöt kyseisen artiklan mukaisesti;
- k) jos laitoksessa tuotetaan tavaroita, joita ei ole lueteltu asetuksen (EU) 2023/956 liitteessä II, ja jos toiminnanharjoittaja ei käytä sähkön päästökertoimen oletusarvoa eikä laitoksessa tuotetun sähkön arvoa, seuraavat:
 - 1) sähköä tuottavan laitoksen todentamisraportti;
 - 2) täytäntöönpanoasetuksen (EU) XX/XX [*Julkaisutoimisto: lisätään viittaus asiakirjaan C(2025)8151*] liitteessä II olevassa D.4.3 kohdassa tarkoitettut todisteet;
- l) jos laitos tuottaa unionin tullialueelle tuotavaa sähköä, täytäntöönpanoasetuksen (EU) XX/XX [*Julkaisutoimisto: lisätään viittaus asiakirjaan C(2025)8151*] liitteessä II olevassa D.2.4 kohdassa tarkoitettut todisteet;
- m) tiedot tietokannoista ja tietolähteistä, joita käytetään tarkkailu- ja raportointitarkoituksiin;
- n) kaikki muut todentamisen suunnittelun ja suorittamisen kannalta tarvittavat tiedot.

2.4 Strateginen analyysi

2.4.1 Arvio todentamistehtävien todennäköisestä luonteesta, mittakaavasta ja monimutkaisuudesta

Todentamisen alussa todentajan on arvioitava todentamistehtävien luonne, mittakaava ja monimutkaisuus suorittamalla strateginen analyysi kaikista toimista, joita tarvitaan laitoksen todentamiseksi.

Tehdessään strategista analyysiä todentajan on tarkistettava seuraavat seikat:

- a) onko sille esitetty tarkkailusuunnitelma sen uusien versio ja sisältyikö edelliseen todentamisraporttiin poikkeamia tai parannussuosituksia;
- b) onko laitokseen tai tarkkailusuunnitelmaan tehty muutoksia raportointikauden aikana.

2.4.2 Tietojen kerääminen

Todentajan on koottava tarvittavat tiedot, joiden avulla se voi arvioida, onko todentajaryhmä riittävän pätevä suorittamaan todentamisen, määrittää, onko sopimuksessa varattu todentamiselle oikea määrä aikaa, ja varmistaa pystyvänsä tekemään tarvittavan riskianalyysin.

2.4.3 Tietojen tarkastelu

Todentajan on tarkasteltava 2.4.2 jaksossa tarkoitettuja tietoja. Tarkastellessaan näitä tietoja todentajan on arvioitava vähintään seuraavat seikat:

- a) laitoksen koko ja kompleksisuus, tuotettujen erilaisten tavaroiden lukumäärä sekä tuotantoprosessien ja tuotantoreittien lukumäärä ja luonne;
- b) tarkkailusuunnitelma ja siinä vahvistetun tarkkailumenetelmän yksityiskohdat;
- c) päästölähteiden ja lähdevirtojen luonne, koko ja kompleksisuus sekä mahdolliset tekniset yhteydet tuotantoprosessien, tuotantoreittien ja muiden laitosten välillä;
- d) tarkkailusuunnitelmassa kuvatut mittauslaitteet, laskentakeroitinten alkuperä ja soveltaminen sekä muut primääritietolähteet;
- e) niiden eri tuotantopanosten (prekursoreiden) lukumäärä, joita käytetään laitoksessa mutta joita ei ole tuotettu laitoksessa, ja niiden eri lähteet;
- f) niiden laitoksessa tuotettujen tavaroiden osalta, joita ei ole lueteltu asetuksen (EU) 2023/956 liitteessä II, niiden laitosten lukumäärä, joista sähköä vastaanotetaan, sekä menetelmä, jota toiminnanharjoittaja on käyttänyt sähkön päästökertoimen määrittämiseen, ja kaikki merkitykselliset taustatiedot;
- g) unionin tullialueelle tuodun sähkön osalta menetelmä, jota toiminnanharjoittaja on käyttänyt sähkön päästökertoimen määrittämiseen, ja kaikki merkitykselliset taustatiedot;
- h) tietovirtojen hallinta ja kontrollijärjestelmä.

2.5 Riskianalyysi

Todentajan on määritettävä ja analysoitava seuraavat seikat tehokkaan todentamisen suunnittelemiseksi ja toteuttamiseksi:

- a) luontaiset riskit;
- b) kontrollitoimet;

- c) jos b kohdassa tarkoitetut kontrollitoimet on toteutettu, näiden kontrollitoimien tehokkuuteen mahdollisesti vaikuttavat kontrolliriskit.

Määrittäessään ja analysoidessaan ensimmäisessä kohdassa tarkoitettuja seikkoja, todentajan on otettava huomioon vähintään:

- a) 2.4 jaksossa tarkoitetun strategisen analyysin tulokset;
- b) 2.3 jaksossa ja 2.4.3 jakson c alakohdassa tarkoitetut tiedot;
- c) täytäntöönpanoasetuksessa (EU) XX/XX [*Julkaisuotoimisto: lisätään viittaus asiakirjaan C(2025)8150*] täsmennetty tarvittava olennaisuustaso.

Todentajan on tarkistettava riskianalyysiä ja muutettava todentamistoimia tai toistettava ne, jos se on tarpeen todentamisen aikana saatujen tietojen perusteella.

2.6 Todentamissuunnitelma

2.6.1 Todentamissuunnitelman vähimmäisisältö

Todentajan on laadittava todentamissuunnitelma, joka vastaa strategisen analyysin ja riskianalyysin aikana saatuja tietoja ja havaittuja riskejä. Todentamissuunnitelmaan on sisällyttävä vähintään seuraavat:

- a) todentamisohjelma, jossa kuvataan todentamistoimien luonne ja laajuus sekä ajankohta ja tapa, jolla nämä toimet suoritetaan;
- b) testaussuunnitelma, jossa esitetään kontrollitoimien testauksen laajuus ja menetelmät sekä kontrollitoimia koskevat menettelyt;
- c) tietojen otantasuunnitelma, jossa esitetään, missä laajuudessa ja millä menetelmillä tietojen otanta toteutetaan niiden tietopisteiden osalta, joihin toiminnanharjoittajan päästöselvityksessä esitetyt tuotesidonnaiset päästöt ja muut tiedot perustuvat.

Määrittäessään otoksen kokoa ja otantatoimia ensimmäisen kohdan b alakohdassa tarkoitettua kontrollitoimien testausta varten todentajan on otettava huomioon:

- a) luontaiset riskit;
- b) kontrolloympäristö;
- c) asiaankuuluvat kontrollitoimet;
- d) vaatimus antaa todentamislausunto kohtuullisella varmuudella.

Määrittäessään otoksen kokoa ja otantatoimia ensimmäisen kohdan c alakohdassa tarkoitettua tietojen otantaa varten todentajan on otettava huomioon:

- a) luontaiset riskit ja kontrolliriskit;
- b) analyttisten menettelyjen tulokset;
- c) vaatimus antaa todentamislausunto kohtuullisella varmuudella;
- d) olennaisuustaso;
- e) yksittäisten tietoelementtien vaikutuksen olennaisuus koko tietoaaineiston kannalta.

2.6.2 Todentamissuunnitelman toteuttaminen ja päivittäminen

Todentajan on laadittava ja toteutettava todentamissuunnitelma siten, että todentamisriski alenee hyväksyttävälle tasolle, jotta voidaan saada kohtuullinen varmuus siitä, että toiminnanharjoittajan päästöselvityksessä ei ole olennaisia väärintulkintoja.

Todentajan on päivitettävä todentamissuunnitelma, mikäli tämä löytää lisäriskejä, joita on alennettava, tai mikäli todellisia riskejä on vähemmän kuin alun perin odotettiin.

2.7 Todentamistoimet

Todentajan on toteutettava 2.6 jaksossa tarkoitettu todentamissuunnitelma ja tarkistettava 2.5 jaksossa tarkoitettun riskianalyysin perusteella, onko tarkkailusuunnitelma toteutettu asianmukaisesti.

Tässä yhteydessä todentajan on vähintään suoritettava laaja testaus, joka koostuu analyttisistä menettelyistä, tietojen todentamisesta ja tarkkailumenetelmien asianmukaisen soveltamisen tarkastamisesta, sekä tarkastettava seuraavat seikat:

- a) tietovirtojen hallintatoimet ja tietovirtoihin liittyvät järjestelmät, mukaan lukien tietotekniikkajärjestelmät;
- b) se, onko toiminnanharjoittajan kontrollitoimet asianmukaisesti dokumentoitu ja toteutettu, päivitetäänkö niitä asianmukaisesti ja voidaanko niillä tehokkaasti lieventää luontaisia riskejä;
- c) se, voidaanko tarkkailusuunnitelmassa esitetyillä menettelyillä tehokkaasti lieventää luontaisia riskejä ja kontrolliriskejä, ja onko nämä menettelyt toteutettu ja dokumentoitu riittävällä tavalla ja päivitetäänkö niitä asianmukaisesti.

Ensimmäisen kohdan a alakohdan soveltamista varten todentajan on kartoitettava tietovirta seuraten tietovirtojen hallintatoimien järjestystä ja vuorovaikutusta primääritietolähteestä saaduista tiedoista toiminnanharjoittajan päästöselvityksen laatimiseen.

2.8 Analyttiset menettelyt

Todentajan on käytettävä analyttisiä menettelyjä arvioidakseen tietojen uskottavuutta ja kattavuutta, jos luontainen riski, kontrollirisiki ja toiminnanharjoittajan kontrollitoimien soveltuvuus osoittavat, että tällaiset analyttiset menettelyt ovat tarpeen.

Suorittaessaan kyseisiä analyttisiä menettelyjä todentajan on arvioitava raportoidut tiedot, jotta tämä voi tunnistaa mahdolliset riskialueet ja tämän jälkeen hyväksyä ja mukauttaa suunnitellut todentamistoimet. Todentajan on vähintään

- a) arvioitava ajan myötä tai vertailtavissa olevien seikkojen välillä tapahtuvien vaihteluiden ja suuntausten uskottavuus;
- b) tunnistettava välittömät poikkeamat, odottamattomat tiedot ja tietojen puutteet.

Soveltaessaan kyseisiä analyttisiä menettelyjä todentajan on suoritettava seuraavat menettelyt:

- a) alustavat analyttiset menettelyt yhdistettyjen tietojen osalta ennen 2.7 jaksossa tarkoitettujen toimien toteuttamista, jotta voidaan ymmärtää raportoitujen tietojen luonne, monimutkaisuus ja merkitys;
- b) analyttiset aineistotarkastustoimenpiteet yhdistettyjen tietojen sekä näiden tietojen perustana olevien tietopisteiden osalta, jotta voidaan tunnistaa mahdolliset rakenteelliset virheet ja välittömät poikkeamat;
- c) lopulliset analyttiset menettelyt yhdistettyjen tietojen osalta sen varmistamiseksi, että kaikki todentamisprosessin aikana havaitut virheet on korjattu asianmukaisesti.

Jos todentaja havaitsee poikkeamia, vaihteluita, suuntauksia, tietouukkoja tai sellaisia tietoja, jotka ovat ristiriitaisia muiden tietojen kanssa tai jotka eroavat merkittävästi odotetuista

määristä tai osuuksista, todentajan on hankittava toiminnanharjoittajalta selitykset sekä niitä tukevat lisätodisteet.

Todentajan on saatujen selitysten ja lisätodisteiden perusteella arvioitava edellä mainittujen vaikutusta todentamissuunnitelmaan sekä toteutettaviin todentamistoiimiin.

2.9 Tietojen todentaminen

Todentajan on todennettava toiminnanharjoittajan päästöselvityksessä olevat tiedot tutkimalla niitä yksityiskohtaisesti esimerkiksi jäljittämällä tiedot primääritietolähteeseen, ristiintarkastamalla tietoja ulkopuolisten tietolähteiden kanssa, tekemällä täsmäytyksiä, tarkistamalla raja-arvot asianmukaisten tietojen osalta ja suorittamalla uudelleenlaskentoja.

Tietojen todentamisen yhteydessä ja ottaen huomioon tarkkailusuunnitelma, mukaan lukien kyseisessä tarkkailusuunnitelmassa kuvatut menettelyt, todentajan on tarkastettava:

- a) laitoksen rajat;
- b) laitoksen tuotantoprosessien ja tuotantoreittien rajat;
- c) lähdevirtojen ja päästölähteiden sekä tarvittaessa tuotantoprosessien ja eri laitosten välisten teknisten yhteyksien täydellisyys tarkkailusuunnitelmassa kuvatulla tavalla;
- d) toiminnanharjoittajan päästöselvityksissä olevien tietojen yhdenmukaisuus primääritietolähteestä saatujen tietojen kanssa;
- e) tarvittaessa primääritietolähteestä saadut tiedot verrattuna niitä tukevaan tietolähteeseen, jos sellainen on ilmoitettu tarkkailusuunnitelmassa;
- f) jos toiminnanharjoittaja soveltaa täytäntöönpanoasetuksen (EU) XX/XX [*Julkaisutoimisto: lisätään viittaus asiakirjaan C(2025)8151*] 6 artiklassa tarkoitettua mittaukseen perustuvaa menetelmää, mitatut arvot suhteessa niitä tukevaan laskelmaan;
- g) tuotantoprosessien ilmoitetut tuotantotasot;
- h) tietojen luotettavuus ja tarkkuus.

2.10 Tarkkailumenetelmien asianmukaisen soveltamisen todentaminen

Todentajan on tarkistettava, että tarkkailusuunnitelmassa vahvistettua tarkkailumenetelmää on sovellettu oikein, mukaan lukien seuraavat seikat:

- a) ovatko tiedot täydelliset ja onko tietoaukkoja tai kaksinkertaista laskentaa ilmennyt, ja jos on, varmistaako toiminnanharjoittajan tietojen täydentämiseen käyttämä menettely, että päästöjä ei aliarvioida;
- b) tarvittaessa, onko täytäntöönpanoasetuksen (EU) XX/XX [*Julkaisutoimisto: lisätään viittaus asiakirjaan C(2025)8151*] liitteessä II olevassa A.5 kohdassa tarkoitettua toiminnanharjoittajan näytteenottosuunnitelmaa sovellettu oikein;
- c) onko kaikki päästöjä, tuotantopanoksia, tuotoksia ja energiavirtoja koskevat tiedot osoitettu asianmukaisesti tuotantoprosessille täytäntöönpanoasetuksen (EU) XX/XX [*Julkaisutoimisto: lisätään viittaus asiakirjaan C(2025)8151*] liitteessä I tarkoitettujen yhdistetyille tavaraluokille määriteltyjen järjestelmärajojen mukaisesti;
- d) perustuvatko tuotantoprosessien tuotantotasot täytäntöönpanoasetuksen (EU) XX/XX [*Julkaisutoimisto: lisätään viittaus asiakirjaan C(2025)8151*] liitteessä I olevan 2 jakson taulukossa 1 lueteltujen yhdistettyjen tavaraluokkien määritelmien asianmukaiseen soveltamiseen;

- e) onko energiankulutus tarvittaessa osoitettu asianmukaisesti kullekin tuotantoprosessille;
- f) onko todentaja todentanut todelliset päästöt tyydyttäväksi niiden tuotantopanosten (prekursoreiden) osalta, joita käytetään mutta joita ei ole tuotettu laitoksessa;
- g) jos toimija on käyttänyt tuotantopanoksen (prekursorin) tosiasiallista tuotantoaikaa määrittääkseen raportointikauden, jonka aikana tuotantopanoksen (prekursorin) on tuotettu, ovatko todisteet tosiasiallisesta tuotantoajasta riittävät;
- h) sovelletaanko täytäntöönpanoasetuksen (EU) XX/XX [*Julkaisutoimisto: lisätään viittaus asiakirjaan C(2025)8151*] mukaisesti käytettäviä oletuskertoimia alkuperämaahan, jonka osalta oletuskerroin on määritelty;
- i) jos laitoksessa tuotetaan tavaroita, joita ei luetella asetuksen (EU) 2023/956 liitteessä II, onko toiminnanharjoittaja käyttänyt sähkölle muuta päästökerrointa kuin täytäntöönpanoasetuksen (EU) XX/XX [*Julkaisutoimisto: lisätään viittaus asiakirjaan C(2025)8151*] liitteessä V määritettyä oletusarvoa, ja jos on, täytyvätkö asetuksen (EU) 2023/956 liitteessä IV olevassa 5 kohdassa säädetyt edellytykset;
- j) jos toiminnanharjoittaja on käyttänyt unionin tullialueelle tuodulle sähkölle muuta päästökerrointa kuin oletusarvoa, todentajan on tarkistettava, täytyvätkö asetuksen (EU) 2023/956 liitteessä IV olevassa 6 kohdassa säädetyt edellytykset;
- k) jos biopolttoaineita, bionesteitä tai biomassapolttoaineita käytetään energiataroituksiin, toiminnanharjoittajan näyttö siitä, että Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2018/2001² 29 artiklan 2–7 ja 10 kohdassa säädetyt kestävyyskriteerit ja kasvihuonekaasupäästöjen vähennyksiä koskevat kriteerit täyttyvät;
- l) siirretty hiilidioksidi ja dityppioksidi, geologinen hiilidioksidin talteenotto ja varastointi sekä pysyvä hiilidioksidin talteenotto ja käyttö täytäntöönpanoasetuksen (EU) XX/XX [*Julkaisutoimisto: lisätään viittaus asiakirjaan C(2025)8151*] liitteessä II olevan B.8 kohdan mukaisesti.

2.11 Tukeutuminen muihin tarkastuksiin

2.11.1 Tuotantopanokset (prekursorit), joita käytetään mutta joita ei ole tuotettu laitoksessa

Tarkkailumenetelmän asianmukaisen soveltamisen todentamiseksi 2.10 jakson f alakohdan osalta todentajan on vahvistettava, että tuotantopanoksen (prekursorin) tuottavan laitoksen todentamisraportti täyttää kaikki seuraavat edellytykset:

- a) todentamisraportin antamisajankohtana todentamistoimia suorittava taho oli todentaja, jolla oli voimassa oleva akkreditointitodistus, joka kattoi kyseisen todentamisen edellyttämän akkreditoinnin pätevyysalueen;
- b) todentamisraporttiin sisältyvä todentajan lausunto osoittaa, että toiminnanharjoittajan päästöselvitys on todennettu tyydyttäväksi;
- c) todentamisraportti kattaa raportointikauden, jonka aikana tuotantopanoksen (prekursorin) on tuotettu ja joka määritetään seuraavasti:

² Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2024/1711, annettu 13 päivänä kesäkuuta 2024, direktiivien (EU) 2018/2001 ja (EU) 2019/944 muuttamisesta unionin sähkömarkkinoiden rakenteen parantamisen osalta (EUVL L, 2024/1711, 26.6.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1711/oj>).

- 1) Tuotantopanoksen (prekursorin) oletusarvoisen raportointikauden on oltava monimutkaisen tavaran tuotantovuosi.
- 2) Jos todentaja kuitenkin katsoo, että tosiasiallisen tuotantoajan määrittämiseksi on riittävät todisteet, raportointikauden on oltava se ajanjakso, jonka aikana tuotantopanoksen (prekursori) on tuotettu.

2.11.2 Todellisten arvojen käyttö sellaisten laitoksessa tuotettujen tavaroiden osalta, joita ei ole lueteltu asetuksen (EU) 2023/956 liitteessä II

Tarkkailumenetelmän asianmukaisen soveltamisen ja täytäntöönpanon todentamiseksi 2.10 jakson h alakohdan osalta todentajan on vahvistettava, että sähköä tuottavan laitoksen todentamisraportti täyttää kaikki seuraavat edellytykset:

- a) todentamisraportin antamisajankohtana todentamistoimia suorittava taho oli todentaja, jolla oli voimassa oleva akkreditoitodistus, joka kattoi kyseisen todentamisen edellyttämän akkreditoinnin pätevyysalueen;
- b) todentamisraporttiin sisältyvä todentajan lausunto osoittaa, että toiminnanharjoittajan päästöselvitys on todennettu tyydyttäväksi;
- c) todentamisraportti kattaa raportointikauden, jonka aikana sähkö on tuotettu.

2.12 Otanta

Tarkistaessaan 2.7 jakson toisen kohdan b ja c alakohdassa tarkoitettujen kontrollitoimien ja -menettelyjen sääntöjenmukaisuutta tai suorittaessaan 2.8 ja 2.9 jaksossa tarkoitettuja tarkistuksia todentaja voi käyttää laitospokoittaisia otantamenetelmiä, kun otannan katsotaan olevan perusteltua riskianalyysi huomioon ottaen.

Jos todentaja havaitsee otannan aikana poikkeaman tai väärintulkinnan, todentajan on pyydettävä toiminnanharjoittajaa selittämään poikkeaman tai väärintulkinnan tärkeimmät syyt voidakseen arvioida poikkeaman tai väärintulkinnan vaikutusta raportoituihin tietoihin. Arvioinnin tuloksen perusteella todentajan on määritettävä, tarvitaanko lisää todentamistoimia, onko otoksen kokoa kasvatettava ja mikä osa tiedoista toiminnanharjoittajan on korjattava.

Todentajan on dokumentoitava 2.7–2.10 jaksossa tarkoitettujen tarkistusten tulokset, mukaan luettuina lisätösten tiedot, sisäisiin todentamisasiakirjoihin.

2.13 Toimipaikkakäynnit

Asetuksen (EU) 2023/956 liitteessä VI olevan 1 jakson c alakohdan mukaisesti todentajan on tehtävä todentamisprosessin aikana yhtenä tai useampana ajankohtana fyysinen toimipaikkakäynti laitokseen, jossa toiminnanharjoittajan päästöselvityksessä mainitut tavarat tuotetaan, jotta se voi arvioida mittauslaitteiden ja tarkkailujärjestelmien toimivuutta, tehdä haastatteluja, suorittaa tässä 2 jaksossa vaadittuja toimia sekä kerätä riittävästi tietoa ja todisteita, jotta se voi todeta, ettei toiminnanharjoittajan raportissa ole olennaisia väärintulkintoja.

Todentajan on riskianalyysin perusteella päätettävä, tarvitaanko käyntejä muihin paikkoihin, esimerkiksi siinä tapauksessa, että merkittäviä osia tietovirtojen hallintatoimista ja kontrollitoimista suoritetaan muissa paikoissa, kuten yrityksen pääkonttorissa tai muissa laitoksen ulkopuolisissa toimistoissa.

Todentajan on varmistettava, että toiminnanharjoittaja antaa todentajalle pääsyn toimipaikkoihinsa.

Todentajan on myös käytettävä fyysistä toimipaikkakäyntiä arvioidakseen laitoksen ja sen tuotantoprosessien rajoja sekä lähdevirtojen, päästölähteiden ja teknisten yhteyksien täydellisyyttä.

2.14 Väärintulkintojen, poikkeamien ja vaatimustenvastaisuuksien korjaaminen

2.14.1 Väärintulkintojen, poikkeamien ja vaatimustenvastaisuuden tunnistaminen ja korjaaminen

Jos todentaja havaitsee todentamisen aikana väärintulkintoja, poikkeamia tai vaatimustenvastaisuuksia, jotka liittyvät täytäntöönpanoasetukseen (EU) XX/XX [*Julkaisutoimisto: lisätään viittaus asiakirjaan C(2025)8151*] tai komission täytäntöönpanoasetukseen (EU) XX/XX [*Julkaisutoimisto: lisätään viittaus asiakirjaan C(2025)8152*], todentajan on ilmoitettava siitä toiminnanharjoittajalle viipymättä ja pyydyttävä toiminnanharjoittajaa korjaamaan havaitut väärintulkinnat, poikkeamat tai vaatimustenvastaisuudet.

Todentajan on dokumentoitava 2.5 jakson mukaisissa sisäisissä todentamisasiakirjoissa kaikki väärintulkinnat, poikkeamat tai vaatimustenvastaisuudet, jotka toiminnanharjoittaja on korjannut todentamisen aikana, ja merkittävät ne ratkaistuksi.

2.14.2 Korjaamattomat väärintulkinnat, poikkeamat ja vaatimustenvastaisuudet

Jos toiminnanharjoittaja ei korjaa ensimmäisessä kohdassa tarkoitettuja väärintulkintoja tai poikkeamia, todentajan on ennen 2.17 jakson mukaisen todentamisraportin antamista pyydyttävä toiminnanharjoittajaa selittämään väärintulkintojen tai poikkeamien pääsyyt ja syyt pyydyttyjen korjausten tekemättä jättämiseen.

Todentajan on määritettävä, onko korjaamattomilla väärintulkinnoina yksin tai yhdessä muiden väärintulkintojen kanssa vaikutusta kunkin tavaran osalta ilmoitettuun tuotesidonnaisten ominaispäästöjen kokonaismäärään tai maksutta jaettavien päästöoikeuksien mukautuksen kokonaismäärään. Arvioidessaan väärintulkintojen olennaisuutta todentajan on otettava huomioon väärintulkinnan koko ja luonne sekä yhteys, jossa se esiintyy.

Todentajan on arvioitava, onko korjaamattomilla poikkeamilla yksin tai yhdessä muiden poikkeamien kanssa vaikutusta raportoituihin tietoihin ja aiheuttaako tämä olennaisen väärintulkinnan.

Jos toiminnanharjoittaja ei korjaa täytäntöönpanoasetukseen (EU) XX/XX [*Julkaisutoimisto: lisätään viittaus asiakirjaan C(2025)8151*] tai täytäntöönpanoasetukseen (EU) XX/XX [*Julkaisutoimisto: lisätään viittaus asiakirjaan C(2025)8152*] liittyvää vaatimustenvastaisuutta ensimmäisen kohdan mukaisesti ennen kuin todentaja antaa todentamisraportin, todentajan on arvioitava, onko korjaamattomalla vaatimustenvastaisuudella vaikutusta raportoituihin tietoihin ja aiheuttaako tämä olennaisen väärintulkinnan.

2.15 Riippumaton katselmointi

2.15.1 Sisäisten todentamisasiakirjojen ja todentamisraportin katselmointi

Ennen todentamisraportin antamista todentajan on toimitettava sisäiset todentamisasiakirjat ja todentamisraportti riippumattomalle katselmoijalle, joka ei kuulu todentajaryhmään.

Riippumaton katselmoija ei ole saanut suorittaa mitään niistä todentamistoimista, joita katselmoinnissa käsitellään.

Riippumattoman katselmoinnin on katettava koko 2 jaksossa kuvattu todentamisprosessi, joka on kirjattu sisäisiin todentamisasiakirjoihin.

Riippumattoman katselmoijan on suoritettava katselmointi sen varmistamiseksi, että todentamisprosessi on suoritettu tämän asetuksen ja asetuksen (EU) XX/XX [Julkaisutoimisto: lisätään viittaus asiakirjaan C(2025)8150] mukaisesti, että 1.5.1 jaksossa tarkoitetut todentamistoimia koskevat menettelyt on suoritettu oikein ja että on sovellettu asianmukaista ammatillista huolellisuutta ja harkintaa.

Riippumattoman katselmoijan on myös arvioitava, ovatko kerätyt todisteet riittävät, jotta todentaja voi antaa todentamisraportin kohtuullisella varmuudella.

Jos tapahtuu jotain, minkä seurauksena todentamisraporttiin saatetaan tehdä muutoksia katselmoinnin jälkeen, riippumattoman katselmoijan on arvioitava myös kyseiset muutokset ja niihin liittyvät todisteet.

2.15.2 Todentamisraportin varmentaminen

Todentamisraportti on varmennettava riippumattoman katselmoijan päätelmien ja sisäisiin todentamisasiakirjoihin sisältyvien todisteiden perusteella. Todentamisraportin varmentajan on oltava todentajan asianmukaisesti valtuuttama.

2.16 Sisäiset todentamisasiakirjat

2.16.1 Sisäisten todentamisasiakirjojen kokoaminen

Todentajan on valmisteltava ja koottava sisäiset todentamisasiakirjat, joihin sisältyvät vähintään

- a) suoritettujen todentamistoimien tulokset;
- b) toiminnanharjoittajalta 2.3 jakson mukaisesti saadut tiedot;
- c) strateginen analyysi, riskianalyysi ja todentamissuunnitelma;
- d) mahdolliset perustelut sille, miksi fyysistä toimipaikkakäyntiä ei ole järjestetty komission täytäntöönpanoasetuksen XX/XX [Julkaisutoimisto: lisätään viittaus asiakirjaan C(2025)8150] mukaisesti;
- e) riittävät tiedot todentamislausunnon tueksi, mukaan lukien perustelut johtopäätöksille, jotka koskivat väärintulkintojen olennaisuutta.

Edellä ensimmäisessä kohdassa tarkoitetut sisäiset todentamisasiakirjat on laadittava siten, että 2.15.1 jaksossa tarkoitettu riippumaton katselmoija ja kansallinen akkreditointielin voivat arvioida, onko todentaminen suoritettu tämän asetuksen mukaisesti.

Sen jälkeen, kun todentamisraportti on varmennettu 2.15.2 jakson mukaisesti, todentajan on sisällytettävä riippumattoman katselmuksen tulokset sisäisiin todentamisasiakirjoihin.

Todentajan on säilytettävä sisäiset todentamisasiakirjat niin kauan kuin se on tarpeen toimitettujen CBAM-ilmoitusten tarkastamista varten.

2.16.2 Pääsy sisäisiin todentamisasiakirjoihin

Jos toiminnanharjoittaja on rekisteröity CBAM-rekisteriin asetuksen (EU) 2023/956 10 artiklan nojalla, todentajan on pyynnöstä ja asetuksen (EU) 2023/956 19 artiklan 2 kohdan mukaista todentamisraporttien tarkastamista varten annettava komissiolle ja toimivaltaisille viranomaisille pääsy sisäisiin todentamisasiakirjoihin ja muihin asiaankuuluviin tietoihin todentamisen arvioinnin helpottamiseksi. Todentajan on annettava pääsy näihin asiakirjoihin CBAM-rekisterin kautta 30 kalenteripäivän kuluessa pyynnön esittämisestä, ellei toisin pyydetä.

2.17 Todentamisraportti

2.17.1 Akkreditoinnin alakohtainen pätevyysalue

Todentaja saa antaa todentamisraportin toiminnanharjoittajan päästöselvityksestä ainoastaan niiden liitteessä I tarkoitettujen toimintojen ryhmien osalta, joita varten todentaja on akkreditoitu.

2.17.2 Lausunnot

Todentajan on koottujen tietojen perusteella annettava todentamisraportti toiminnanharjoittajan todennettavasta päästöselvityksestä. Todentamisraportin on sisällettävä jokin seuraavista lausunnoista:

- a) selvitys todennetaan tyydyttäväksi;
- b) selvitys todennetaan epätydyttäväksi; tämä lausunto annetaan, jos toiminnanharjoittajan päästöselvitys sisältää olennaisia väärintulkintoja tai poikkeamia, joita ei ole korjattu ennen todentamisraportin antamista;
- c) selvitys todennetaan epätydyttäväksi; tämä lausunto annetaan, jos selvityksessä esiintyvät poikkeamat aiheuttavat yksittäin tai yhdessä muiden poikkeamien kanssa sen, että selvitys ei ole riittävän selkeä eikä todentaja voi todeta kohtuullisella varmuudella, ettei toiminnanharjoittajan päästöselvityksessä ole olennaisia väärintulkintoja;
- d) selvitys todennetaan epätydyttäväksi; tämä lausunto annetaan, jos todentamisen laajuus ei ole 2.17 jakson mukaisesti riittävä eikä todentaja ole voinut saada riittävästi todisteita antaakseen kohtuullisella varmuudella todentamislausekkeen siitä, ettei selvityksessä ole olennaisia väärintulkintoja.

Ensimmäisen kohdan a alakohdan soveltamista varten toiminnanharjoittajan päästöselvityksen voidaan todeta olevan tyydyttävä ainoastaan, jos selvityksessä ei ole olennaisia väärintulkintoja.

2.17.3 Todentamisraportin antaminen

Todentajan on 1 päivästä tammikuuta 2027 alkaen annettava todentamisraportti CBAM-rekisterissä.

Jos toiminnanharjoittaja on rekisteröity CBAM-rekisteriin asetuksen (EU) 2023/956 10 artiklan nojalla, todentamisraportti on toimitettava toiminnanharjoittajalle CBAM-rekisterin kautta.

Jos toiminnanharjoittajaa ei ole rekisteröity CBAM-rekisteriin, todentajan on vietävä ja toimitettava todentamisraportti alkuperäisessä tiedostomuodossa toiminnanharjoittajalle muilla keinoin. Todentajan on myös toimitettava toiminnanharjoittajalle ainoastaan tiedoksi jäljennös todentamisraportista standardoidussa sähköisessä muodossa, joka on laajalti hyväksytty digitaalisia asiakirjoja varten.

Todentaja ei saa antaa todentamisraporttia, jos samasta laitoksesta on jo olemassa todentamisraportti, joka kattaa saman raportointikauden.

Todentaja voi toiminnanharjoittajan pyynnöstä antaa tarkistetun version antamastaan todentamisraportista.

Todentajan on laadittava todentamisraportti englanniksi.

2.18 Todentamisen rajoittaminen

Todentaja voi todeta, että 2.17.2 jakson ensimmäisen kohdan d alakohdassa tarkoitettu todentamisen laajuus on liian suppea missä tahansa seuraavista tilanteista:

- a) tiedoissa olevien puutteiden vuoksi todentaja ei saa tarvittavia todisteita todentamisriskin vähentämiseksi tasolle, jolla saavutetaan kohtuullinen varmuuden taso;
- b) tarkkailusuunnitelma ei ole riittävän laaja tai selkeä, jotta todentamisesta voitaisiin tehdä loppupäätelmät;
- c) toiminnanharjoittaja ei ole toimittanut riittävästi tietoja, jotta todentaja voisi toimittaa todentamisen.

2.19 Muiden kuin olennaisten poikkeamien käsittely

Todentajan on tarvittaessa arvioitava, onko toiminnanharjoittaja korjannut poikkeamat, jotka on kuvattu edelliseen raportointikauteen liittyvässä todentamisraportissa.

Todentajan on ilmoitettava todentamisraportissa, onko toiminnanharjoittaja korjannut kyseiset poikkeamat.

Jos toiminnanharjoittaja ei ole korjannut näitä poikkeamia, todentajan on harkittava, lisäkö se tai voiko se lisätä väärintulkintojen riskiä.

Todentajan on kirjattava 2.16.2 jakson mukaisesti sisäisiin todentamisasiakirjoihin yksityiskohdat siitä, milloin ja miten toiminnanharjoittaja on ratkaissut havaitut poikkeamat todentamisen aikana.

2.20 Tarkkailu- ja raportointiprosessin parantaminen

Jos todentaja on havainnut osa-alueita, joilla toiminnanharjoittaja voi parantaa toimintaansa, todentajan on esitettävä todentamisraportissa parannussuosituksia seuraavista seikoista:

- a) toiminnanharjoittajan riskien arviointi;
- b) tietovirtojen hallintatoimien ja kontrollitoimien kehittäminen, dokumentointi, täytöntöönpano ja päivittäminen sekä kontrollijärjestelmän arviointi;
- c) menettelyjen kehittäminen, dokumentointi, täytöntöönpano ja päivittäminen;
- d) päästöjen tarkkailu ja raportointi, myös liittyen mittaamiseen ja alhaisemman epävarmuuden saavuttamiseen, riskien vähentämiseen sekä tarkkailun ja raportoinnin tehokkuuden parantamiseen.

Esittäessään parannussuosituksia toiminnanharjoittajalle todentajan on pysyttävä puolueettomana toiminnanharjoittajaan nähden. Todentaja ei saa vaarantaa puolueettomuuttaan antamalla neuvoja tai kehittämällä tarkkailu- ja raportointiprosessin osia täytöntöönpanoasetuksen (EU) XX/XX *[Julkaisutoimisto: lisätään viittaus asiakirjaan C(2025)8151]* nojalla.

Suorittaessaan todentamista sen vuoden jälkeen, jona parannussuosituksia on kirjattu todentamisraporttiin, todentajan on tarkastettava, onko toiminnanharjoittaja toteuttanut kyseiset suositukset ja millä tavalla tämä on tehty.

Jos toiminnanharjoittaja ei ole toteuttanut kyseisiä suosituksia tai ei ole toteuttanut niitä asianmukaisesti, todentajan on arvioitava, miten tämä vaikuttaa väärintulkintoja ja poikkeamia koskeviin riskeihin.